

lában jelentkező problémák sokféleségének ellenére sajnos az iskola zártnak mutatkozik a társszakmákkal való együttműködésre is, vagy igen egyoldalúan értelmezi ezt az együttműködést. Az iskolai szociális munka árnyalt, az iskola egészét érintő eszközei és módszerei mind a mai napig nem tudtak létjogosultságot szerezni, ehelyett a szociális munkások, a gyerekjóléti szolgáltatások a „javításra” szoruló gyerekeket és családokat kapják meg azzal a ki nem mondott elvárással, hogy az iskola felelősségét lehetőleg ne firtassák, az iskola világába beleszólni nem dolguk. Hasonló helyzetekkel találkozhatnak az iskolai pszichológusok és más segítő szakmák is.

Az iskolai problémák azonban igen összetettek, ezért fontos lenne felhagyni azzal a gyakorlattal, amely a rosszul értelmezett szakmai munkamegosztás eredményeként az iskola és más szolgáltatások, szakmák együttműködését a probléma és a felelősség kihelyezéseként, és nem a közös vállalásként, cselekvésként értelmezi.

Mindenütt, ahol az iskolai erőszak problémájával komolyan kezdtek el foglalkozni, minden esetben az iskola teljes személyzetére, a gyerekek és szülők közösségére, más szakmák részvételére alapultak a megoldások. Az iskolai erőszak megelőzését és kezelését célzó intézkedések olyan programokat foglalnak magukban, mint:

- a tanárok képzése (konfliktusok kezelése, az együttműködésre épülő tanár-diák kapcsolat feltételeinek megteremtése), a tanári kar team munkáját kialakító (tanár-tanár kapcsolat, szervezőfejlesztés), a tanárok megterhelését csökkentő szakmai segítség (szupervízió, regeneráció egyéni és intézményes formái),
- a gyerekek számára nyújtott (erőszakról, konfliktusokról) ismeretek és készségfejlesztések, a (kortárs) mediátorok rendszerének bevezetése, közösségi és szabadidős programok nagyobb hangsúlya,
- az iskola működését érintő kérdésekben a gyermekek, tanulók részvételének elősegítése (diákönkormányzatok támogatása),
- az emberi és gyermeki jogok ismeretének, helyes értelmezésének és érvényesítésének biztosítása,
- a szülők bevonását elősegítő rendszeres események beve-

tése (családi napok, a szülővel való találkozás formáinak kiszélesítése),

- a folyamatos felügyeletet biztosító segédszemélyzet alkalmazása (pedagógiai, szociális asszisztensek,
- a társszakmák bevonása, mint az iskolai pszichológia, az iskolai szociális munka szolgáltatási hálózatainak kialakítása
- az erőszak tipikus helyszíneinek (WC, iskolai udvarok, folyosók eldugott szögletei stb.) folyamatos felügyelete, megvilágítása, rendezése, az áttekinthetőség biztosítása,
- az iskola környezetének, az iskolába járás biztonságának megteremtése.

Vagyis az összehangolt és minden érintett együttműködésére, partneri viszonyára épülő beavatkozások hozhatnak bármi-féle eredményt.

Hazánkban is léteznek már jó programok, amelyek az iskolai konfliktusok demokratikus, a jóvátétel lehetőségét megteremtő, ezért a fejlődést és tanulást szolgáló módszerek kultúráját emelik be az iskolákba. Jobban kellene tehát támaszkodni mindarra, amit az iskolai erőszakra tudunk, és azokra a komplex megközelítésekre, módszerekre, amellyel tehetünk ellene.

A civilizáció egyik eredménye, hogy idővel a gyermekek megvereése, szidalmazása, megszegényítése elfogadhatatlanná vált, és az iskolának a gyermek jogait, méltóságát elismerő, és a személyiségét fejlesztő, megelőző, érvelő és segítő pedagógiai eszköztárát kellett/kell kidolgoznia és alkalmaznia. Mindazonáltal tudjuk és tapasztaljuk, hogy a hatalmi különbségekből eredő erőfölény erőszakos kifejezési formái mind a mai napig jelen vannak a társadalmi viszonyainkban, a mindennapi életünkben. Éppen ezért fontos, hogy az iskola mint modell jelentő intézmény az emberi kapcsolatok erőszakmentes mintáit tudja felmutatni és képviselni.

Javaslatunk tehát, hogy több szakma részvételével kezdődjék meg az iskolai erőszak megelőzését és enyhítését eredményező iskolai programok kidolgozása és minél előbbi bevezetése, amelyhez a Szociális Szakmai Szövetség felajánlja a segítségét.

Pataki Éva
Elnök

Szociális Szakmai Szövetség Elnökségének nevében

A Szociális Szakmai Szövetség Elnökségének állásfoglalása a büntetőjogba ütköző magatartást tanúsító gyermek kérdéséről

2008 januárjában a hazai közvéleményben nagy érdeklődést váltott ki néhány olyan eset, amikor gyermekek vagy fiatalok követtek el erőszakos cselekményeket, és amelyeket a média szenzációként tált. A hírek szerint a kormányzat intézkedéseket tervez a gyermekkorúak által elkövetett cselekmények problémájának kezelésére, megfontolva a büntethetőség korhatárának leszállítását is. A Szociális Szakmai Szövetség elnöksége – az ügy iránt elkötelezett szociális szakemberek véleményét meghallgatva – a következő állásfoglalást fogadta el:

(1) Bízunk benne, hogy a kormányzat nem a média által felkorbácsolt indulatok hatására hozott, elkapkodott intézkedésekkel fogja kezelni a gyermekek által elkövetett erőszak, illetve büntetőjogba ütköző magatartások problémáját. Kifogásolnánk, ha a politika csupán szimbolikus választ adna a helyzetre a komplex, szakszerű és hatékony megoldások helyett. Határozotlan ellenezzük a büntethetőség korhatárának leszállítását.

(2) Nem csupán egyedi esetekről van szó, hanem társadalmi problémáról, ezért az okok is túlmutatnak a konkrét gyerme-

ken, sőt annak családján is. A társadalmi probléma elleni beavatkozás adekvát eszközei a társadalompolitikai programok, illetve a különböző szintű prevenciós programok. A társadalom igazságtalanul és egyben célszerűtlenül jár el, ha csak az egyedi esetek kezelésével foglalkozik, és nem fordít elég gondot a probléma társadalmi gyökereinek megváltoztatására.

(3) A gyermekek erőszakos, illetve büntetőjogba ütköző magatartásának problémája nem hárítható át egyetlen ma létező intézményrendszerre sem. A komplex, szakszerű és hatékony megoldás keresése során szükségesnek tartjuk egyrészt a meglévő intézmények hatékonyságának növelését, másrészt speciális új intézményrendszer (gyermekbíróság, személyes szolgáltatás, bentlakásos intézmény, eljárási szabályok és szakmai protokollok) létrehozását.

(4) Kezdeményezzük, hogy a kormányzat dolgozzon ki nemzeti programot a gyermekek magatartási problémáit kezelő megoldásokról.

(5) Kezdeményezzük, hogy a kormányzat dolgozzon ki nemzeti programot a gyermekek által megvalósított erőszak mérséklését szolgáló megoldásokról.

(6) Kezdeményezzük, hogy a kormányzat dolgozzon ki nemzeti programot a büntetőjogba ütköző magatartást tanúsító gyermekek problémáit kezelő megoldásokról

(7) Kezdeményezzük, hogy a kormányzat nemzetközi együttműködés keretében vegyen részt a migráns gyermekek helyzetének rendezésében, különösen pedig a büntetőjogba ütköző magatartást megvalósító gyermekek problémáinak kezelésében. Fontosnak tartjuk ugyanakkor, hogy az egyes migráns gyermekekhez kötődő problémák ne vezessenek az idegengyűlölet vagy a rasszizmus megerősödéséhez.

Budapest, 2008. február

Pataki Éva
Elnök

Szociális Szakmai Szövetség Elnökségének nevében

Az Év Gyermekkönyve-díj

Az Év Gyermekkönyve-díjat az IBBY (International Board on Books for Young People, Gyermekkönyvek Nemzetközi Tanácsa) Magyar Szekciója ítéli oda az előző év legjobb, legsikeresebb új magyar gyerekkönyveinek, illetve azoknak, akik kiemelkedőt nyújtottak a gyerekeknek szóló irodalom, illusztráció, könyvkiadás valamely részterületén. A díj célja a magyar gyerekirodalom kiemelkedő alkotóinak elismerése és elismertetése.

■ AZ ÉV GYERMEKKÖNYVE 2007. DÍJAIT KAPTA

■ Czigány Zoltán: Csoda és Kósza

Baranyai András rajzaival
Pozsonyi Pagony, 2007.

■ Kovács András Ferenc: Hajnali csillag peremén című kötetéért

Takács Mari illusztrációival
Magvető Kiadó, 2007.

■ Takács Mari: Hajnali csillag peremén című kötetéért

Takács Mari illusztrációival
Magvető Kiadó, 2007.

■ Varga Katalin életműve, munkássága elismerésül,

■ AZ ÉV ISMERTTERJESZTŐ GYERMEKKÖNYVE DÍJÁT

■ A jogerő legyen veled! Izgalmas jogi kérdések - Neves jogászok válaszai

Dialóg Campus Kiadó, 2007.
szerkesztette Schenk Borbála
c. könyv kapta.

Cs. Tóth János méltatása szerint: „Az elhasznált közhellyel szólva hézagpótló ez a kötet. A furcsán hangzó állampolgári ismeretek megjelölés helyett egy játékosabb címmel találkozhat a kedves olvasó. A felsőtagozatos és gimnazista tanulók számára szerkesztett könyvben tizenkilenc témakört válaszolnak meg neves közéleti személyiségek. Van közöttük író, labdarúgó, miniszter, polgármester és leginkább jogtudós. Tizennyolc jogász válaszol a felnövekvő nemzedék érdeklő jogi kérdésekre. A kötet nyelve, tipográfiája, tartalmi és formai szerkezete egyaránt a könnyű befogadást segíti, színes fényképek és Poszpisk Márta illusztrációi teremtenek oldott hangulatot a könyv olvasásához.

A témaköröket nem érdemes felsorolni, mert mindaz aktuális, amit a családról, a településünk elöljáróságáról, a társadalomban való szocializációról és annak töréseiről és jogi következményeiről tudhatunk meg fontos információkat. A szerkesztő Schenk Borbála és a kiadóigazgató Bázing Zsuzsa is

jogi végzettségűek, így szakavatott kézzel bántak a fiatalok életében mindennap megjelenő jogi kérdések felvázolásával.

A kérdésre válaszolók a politikai paletta minden színéről kerültek kiválasztásra, így méltán mondhatjuk, hogy független szakértőnek számítanak egy gyerek szemében. Őszinte és izgalmas kötet ez, mely hosszú ideig segítheti a magyar ifjúságot abban, hogy a társadalom jogot értő és tisztelő tagjai legyenek. Elismerés a szerkesztőknek.”

(<http://www.ibby.hu:80/dijazott.html>)

■ A KÖTET SZERKESZTŐI ÍGY VALLANAK A KÖNYVRŐL:

„Politikusainkat, közszereplőinket gyakorta ostorozzák azért, mert csak igen-igen ritka alkalommal képesek és hajlandók pártállástól függetlenül valamiért összefogni.

Most egy ilyen kivételes eset történt. Egy könyvben szerepel szerzőként a szocialista Szili Katalin a fideszes Szita Károllyal vagy a szabaddemokrata Fodor Gábor miniszterrel. S mellettük ott van számos olyan ismert, neves közszereplő, mint Lévai Anikó, az alkotmánybíró Kukorelli István és Lenkovics Barnabás, a korábbi ombudsman, az oktatási szakember Szüdi János, a nemzetközileg is ismert gyermekvédelmi szakember, Herczog Mária, vagy a szintén közismert Péterfalvi Attila.

A legszebb a dologban az - és ez tényleg nem lebecsülendő -, hogy ez az összefogás a gyerekek érdekében történt.

A kötet a 9-16 éveseknek gyerekeknek szól, s igazán szép kiállítású könyv, melyben 22 szerző ír gyerekeinknek olyan témákról, ami a magyar családok életében, az oktatásban, közéletben indokolatlanul kevés helyet kap: a jogi-állampolgári-közéleti ismeretekről.

Ezek az írások túllépnek az „állampolgári ismeretek” száraz tényközlésén:

a könyvfejezetek élnek, érdekesek, a gyerekek (de tegyük hozzá: a szülők számára is) valóban izgalmas kérdéseket vetnek fel és a gyerekek nyelvén adnak válaszokat. Fontos és közös bennük, hogy ismert jogászok, hiteles személyiségek fogalmazták meg mindezt.

Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés elnöke bemutatja az ország legnagyobb „tantermét”, a 386 fős Országgyűlést, *Becszengetés az ülésteremben* címmel. Szól a törvényhozás fontosságáról, menetéről. Mindezt közvetlen szavakkal teszi, de már most elárulhatjuk az ifjú olvasóknak, hogy *sajnos nem tesz ígéretet arra, hogy hamarosan törvényt szünetik az ingyen csokiról.*

Lévai Anikó bankjogász (civilben öt gyermek édesanyja) arról ír, hogy mire és hogyan használhatja fel egy gyerek a zsebpénzét, mire kell figyelni, ha gyerekünknek bankszámlát nyitunk, ki védi meg a fiatalkorút, ha vásárol, netán becsapják – mindezt színesen, példákkal és idézetekkel gazdagítva. *Herczog Mária és Györfi Éva* a lelki és fizikai zaklatásokról szól a gyerekekhez, szülőkhöz. Az iskolai lelki terrortól, a fizikai erőszak (pl. verekedők) elleni védekezésről, a szexuális bűncselekmények kikerülésének lehetőségeiről, sőt a nálunk még szerencsére ritka emberrablásról is. *Grád András*, az ismert családjogász a családi gondokkal, min-

denekelőtt a válasz lelki és jogi problémáinak kezelésével ismerteti meg fiatal olvasóit, akik netán maguk is olyan szituációba kerültek, hogy szüleik sajnos válnak vagy elváltak.

Örökölhet-e kastélyt egy csecsemő? – teszi fel a kérdést *Lenkovics Barnabás*, aki a tulajdonnal járó felelősséget boncolgatja gyerekek számára, a kölcsönkéréstől a mobiltelefon használatával és számlájával kapcsolatban felvetődött kérdésekig. *Handó Tünde*, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság elnöke – és a politikus Szájer József felesége – leírja, mikor és hogyan engedi meg a jog a diákmunkát. A sportolók adásvétele, a profi szerződésekkel keresett sok-sok pénz majd minden sportszerető gyerek fantáziáját megmozgatja. *Dárdai Pál* focista és *Wenczel Kristóf* sportjogász ösztintén feltárja a siker, a pénz és a csillogás sportjogi és emberi kötelezettségeit, de a szerződéskötésekkel összefüggő praktikus kérdéseket is. A Gergő- és Zsófi- könyvek népszerű írója, a betegsége miatt maga is toloszékbe kényszerített *Böszörményi Gyula* a fogyatékkal élők nehéz helyzetével ismerteti meg gyermekeinket, s hívja fel figyelmüket a nem lekezelő, hanem szeretettel és elfogadással közelítő viselkedés fontosságára. *Tóth Mihály* jogászprofesszor a fiatalok büntetőjogáról („Miért kerülhetek bíróság elé?”) értekezik hallatlanul szellemesen. *Czencz Zoltán* ügyész költői kérdése: egy jó bulin mindent szabad? A cigarettát, drogot, alkoholt „kipróbáljam – ne próbáljam” kérdésére adja meg a jog választ az ifjú olvasóknak.

A csodálatos internet, avagy a világháló csapdái a címe *Homoki Péter* ügyvéd írásának, amely az internetes le- és feltöltésekről, a pornográf oldalakról, internetes vásárlásról, nevünk megadásáról szól – mind-mind olyan kérdésekről, amelyek naponta előkerülnek nemcsak a gyerekek, hanem a szülők számára is, amikor csemeténk óráig bütyköl valamit az interneten. Kinek és milyen jogai vannak az iskolában? Mit szabad a szülőknek, a gyerekeknek, a pedagógusoknak? *Szüdi János* közoktatási szakállamtitkár „levelezik” minderről a kötetben a gyerekekkel. *Péterfalvi Attila*, adatvédelmi ombudsman és kolléganője *Sziklay Júlia* adataink kezelésének és védelmének titkaiba vezet be a kis olvasókat. *Kovács Kázmér* közlekedési szakjogászt is jól ismerhetik a TV-képernyőről. Ő a görkorival közlekedéstől kezdve a gyerekülésig számos, a gyerekekre vonatkozó közlekedési normáról ír, és arról is, mi a teendő, ha megtörtént a baj. *Fodor Gábor* miniszter felhívja gyerekeink figyelmét arra, hogy ők mit tehetnek saját házuk táján a környezetük védelméért, és elárulja azt is, hogy ki viszi le az úrszemetet. A jó gazda gondosságát meséli el *Czerny Róbert* természet- és állatvédelmi szakjogász, érintve azokat a témákat, amit az állattartásról a gyerekeknek tudniuk kell. *Kukorelli István* alkotmánybíró először segít egy iskolai osztály alkotmányát elkészíteni, majd a magyar Alkotmányról, országgyűlési választásokról ír.

A könyv következő fejezetében a kaposvári polgármester, *Szita Károly Ferencz Mártonnal*, egy fiatal tolnai kollégájával közösen arra válaszol az ifjú kérdezőknek, hogy mi is egy polgármester igazi feladata, s hogyan lehet majd az érdeklődőkből is polgármester. Végül az ENSZ nemzetközi gyermekjogi egyezményét ismerhetjük meg. A könyvet Pospiszek Márta grafikusművész játékos-kedves színes illusztrációi teszik még kedvesebbé.

Hosszú így ez a felsorolás, de talán mindenkit sikerült meggyőzni arról, hogy ez a kézhez álló, ajándékként is reprezentatív könyv **milyen fontos a gyerekeknek, szüleiknek egyaránt, a ma még csak nyomokban létező, de nagyon fontos magyar „tinédzseri” jog- és kötelességtudat kialakításában.**

Még egy érdekesség, amit illik megemlíteni: a **politikus és közéleti szerzők a kötetben szereplő írásaik teljes tiszteletdíját felajánlották a magyar SOS- Gyermekfalu kis lakóinak támogatására.** Mindannyian, pártállástól, hivataltól függetlenül. Így áttételesen a vásárlók, akik ezt a kötetet megveszik, maguk is támogatók, adományozók lesznek. Csak remélni lehet, hogy az ilyen típusú szakmai és emberi összefogás egy-egy jó ügy érdekében még sokszor előfordul meglehetősen széthúzó közéletünkben.”

(Részlet a Könyvheti sajtóanyagból.)

A Jogerő legyen veled! Izgalmas jogi kérdések – Neves jogászok válaszai című kötetéről további információ található a www.dialogcampus.hu honlapon.

MEGHÍVÓ

Ezúton tájékoztatom, hogy a Család, Gyermek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület 2008. június 16. napján, de. 9 órai kezdettel **rendes/rendkívüli közgyűlést** tart, melynek helye az Egyesület székhelye: 1064 Budapest, Podmaniczky u. 75. I. 1.

A közgyűlés határozatképtelensége esetén a megismételt közgyűlés ugyanezen a helyen és napon 10 órakor lesz. A megismételt közgyűlés az eredeti közgyűlés napirendjén szereplő ügyekben a megjelent számára tekintet nélkül határozatképes.

A javasolt napirendi pontok:

- 2007. évi beszámoló, mérleg, közhasznúsági jelentés elfogadása
- 2008. évi tervezett tevékenységek jóváhagyása
- vezető tisztségviselők beszámolója és elfogadása
- Választmány, FB beszámolója és elfogadása
- tisztségviselő választás (FB tagjai)
- alapszabály módosítása (tevékenységi kör, teáor, struktúra)
- szabályzatok megújítása, elfogadása
- éves tagdíj megállapítása
- egyéb (pl. aktuális feladatok)

Megjelenésére feltétlenül számítunk, akadályoztatása esetén kérjük távolmaradását szíveskedjék előre jelezni, illetve maghatalmazással képviselétéről gondoskodni.

Tájékoztatjuk, hogy a módosítani kívánt szabályzatokat, valamint a pénzügyi jelentés adatait hamarosan mindenki számára elküldjük, az ezzel kapcsolatos javaslataikat pedig 2008. június 12. napjáig kérjük jelezni.

Kelt, Budapest, 2008. május 30.

Dr. Herczog Mária
elnök a Választmány nevében